

Szczegółowe warunki i tryb przyznawania, wypłaty oraz zwrotu pomocy finansowej na operacje typu "Restrukturyzacja małych gospodarstw" w ramach poddziałania "Pomoc na rozpoczęcie działalności gospodarczej na rzecz rozwoju małych gospodarstw" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Dz.U.2022.1680 t.j. z dnia 2022.08.10

Status: Akt obowiązujący

Wersja od: 26 kwietnia 2025r.

Wejście w życie:

7 listopada 2015 r.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI ¹
z dnia 23 października 2015 r.**

w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty oraz zwrotu pomocy finansowej na operacje typu "Restrukturyzacja małych gospodarstw" w ramach poddziałania "Pomoc na rozpoczęcie działalności gospodarczej na rzecz rozwoju małych gospodarstw" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

(T.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1680; zm.: Dz. U. z 2025 r. poz. 548.)

Na podstawie art. 45 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2022 r. poz. 1234 i 1270) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowe warunki i tryb przyznawania, wypłaty oraz zwrotu pomocy finansowej na operacje typu "Restrukturyzacja małych gospodarstw" w ramach poddziałania "Pomoc na rozpoczęcie działalności gospodarczej na rzecz rozwoju małych gospodarstw" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, zwanego dalej "programem", w tym:

- 1) formę i tryb składania wniosków o przyznanie tej pomocy, zwanej dalej "pomocą", oraz wniosków o płatność;
- 2) szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać wnioski o przyznanie pomocy oraz wnioski o płatność;
- 3) kryteria wyboru operacji;
- 4) przypadki, w których następcy prawnemu beneficjentowi jest przyznawana pomoc, oraz warunki i tryb przyznania tej pomocy.

§ 2.

1. Pomoc przyznaje się rolnikowi, jeżeli:

- 1) jest posiadaczem samoistnym lub zależnym:
 - a) gospodarstwa rolnego w rozumieniu art. 55³ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1360), obejmującego co najmniej 1 ha gruntów ornych, sadów, łąk trwałych, pastwisk trwałych, gruntów rolnych zabudowanych, gruntów pod stawami lub gruntów pod rowami, lub
 - b) nieruchomości służącej do prowadzenia produkcji w zakresie działów specjalnych produkcji rolnej w rozumieniu ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2022 r. poz. 933 i 1155) w brzmieniu z dnia 12 grudnia 2014 r.
- położonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zwanych dalej "gospodarstwem", którego wielkość ekonomiczna jest mniejsza niż 13 tys. euro;
- 2) w gospodarstwie, którego jest posiadaczem, prowadzi w celach zarobkowych, osobiście i na własny rachunek, działalność rolniczą w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej, z wyłączeniem chowu i hodowli ryb;
- 3) jest obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej;
- 4) jest pełnoletni w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy;
- 5) (uchylony);
- 6) nie przyznano mu albo przyznano, lecz nie wypłacono mu pomocy finansowej z powodu rezygnacji z tej pomocy, niedopełnienia przez beneficjenta warunków, z zastrzeżeniem których została wydana decyzja o przyznaniu pomocy albo zawarta umowa o przyznaniu pomocy, lub niezłożenia wniosku o płatność:
 - a) w ramach działań "Ułatwianie startu młodym rolnikom", "Modernizacja gospodarstw rolnych", "Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej", "Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju" dla operacji, które odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działania "Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej", objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, zwanym dalej "PROW 2007-2013",
 - b) na objęte programem operacje typu:
 - "Modernizacja gospodarstw rolnych" w ramach poddziałania "Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych" lub
 - "Premie dla młodych rolników" w ramach poddziałania "Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników", lub
 - "Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej" w ramach poddziałania "Pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich";
- 7) przedłożył biznesplan dotyczący rozwoju gospodarstwa, zwany dalej "biznesplanem", oraz zobowiązał się do zrealizowania tego biznesplanu;
- 8) nie przyznano i nie wypłacono mu rekompensaty, o której mowa w art. 57g ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2020 r. poz. 1421 oraz z 2022 r. poz. 1570), za nieprzerwane nieutrzymywanie świń w gospodarstwie - w przypadku operacji, o których mowa w § 2a ust. 1 pkt 1.

2. (uchylony).
3. Uznaje się, że rolnik prowadzi działalność rolniczą w celach zarobkowych, jeżeli:
 - 1) działalność ta nie jest prowadzona w celach naukowo-badawczych;
 - 2) jego:
 - a) dochody z rolnictwa - stanowią co najmniej 25% jego wszystkich dochodów lub
 - b) przychody z rolnictwa - stanowią co najmniej 25% jego wszystkich przychodów.
4. Ilekoć w rozporządzeniu jest mowa o:
 - 1) dochodach z rolnictwa - należy przez to rozumieć:
 - a) dochody z pracy w gospodarstwie obliczone na podstawie liczby hektarów przeliczeniowych wchodzących w skład tego gospodarstwa stanowiącej podstawę opodatkowania podatkiem rolnym, ustalonej na podstawie przepisów ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 333), oraz wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego, ogłoszonej przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" w roku poprzedzającym rok, w którym złożono wniosek o przyznanie pomocy, lub
 - b) dochody uzyskane z tytułu prowadzenia działów specjalnych produkcji rolnej w roku poprzedzającym rok, w którym złożono wniosek o przyznanie pomocy;
 - 2) przychodach z rolnictwa - należy przez to rozumieć kwotę stanowiącą równowartość wyrażoną w złotych wielkości ekonomicznej gospodarstwa.

§ 2a.

1. Pomoc przyznaje się na operację w zakresie restrukturyzacji małych gospodarstw:
 - 1) ² polegającą na zaprzestaniu chowu i hodowli świń w gospodarstwie, w którym ~~jest prowadzona~~ są prowadzone chów lub hodowla świń, jeżeli ~~ten~~ ta chów lub ~~ta~~ ta hodowla świń ~~jest prowadzona~~ są prowadzone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na obszarze wymienionym w części I, II lub III ~~załącznika do decyzji wykonawczej Komisji 2014/709/UE z dnia 9 października 2014 r. w sprawie środków kontroli w zakresie zdrowia zwierząt~~ załącznika I do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2023/594 z dnia 16 marca 2023 r. ustanawiającego środki szczególne w zakresie zwalczania chorób w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń w niektórych państwach członkowskich i uchylającej decyzję wykonawczą 2014/178/UE oraz uchylającego rozporządzenie wykonawcze (UE) 2021/605 (Dz. Urz. UE L 295 z 11.10.2014, str. 6379 z 17.03.2023, str. 65, z późn. zm.));
 - 2) inną niż wymieniona w pkt 1.
2. ³ Uznaje się, że chów lub hodowla świń ~~jest prowadzona~~ są prowadzone na obszarze, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, jeżeli siedziba stada świń znajduje się na tym obszarze zgodnie z ~~rejestrzem zwierząt gospodarskich oznakowanych i siedzib stad tych zwierząt, o którym mowa w przepisach~~ informacją zawartą w komputerowej bazie danych prowadzonej na podstawie ustawy z dnia ~~2 kwietnia 2004~~ 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. z ~~2021 r. poz. 1542 oraz z 2022 r. poz. 1570~~ 2023 r. poz. 1815).

§ 3.

1. Biznesplan zawiera koncepcję restrukturyzacji gospodarstwa, w tym:

- 1) opis wyjściowej sytuacji gospodarstwa obejmujący informacje dotyczące:
 - a) gruntów rolnych znajdujących się w gospodarstwie, uwzględniające ich powierzchnię i rodzaj użytków rolnych, a także dotyczące budynków, budowli, maszyn, urządzeń i wyposażenia, wykorzystywanych do produkcji rolnej, zwanych dalej "zasobami gospodarstwa",
 - b) struktury produkcji roślinnej, uwzględniające rodzaj i powierzchnię upraw, lub produkcji zwierzęcej, uwzględniające gatunek i liczbę zwierząt gospodarskich,
 - c) wielkości ekonomicznej gospodarstwa;
 - 2) opis docelowej sytuacji gospodarstwa obejmujący informacje dotyczące planowanej:
 - a) powierzchni i rodzaju użytków rolnych,
 - b) struktury produkcji roślinnej, uwzględniające rodzaj i powierzchnię upraw, lub struktury produkcji zwierzęcej, uwzględniające gatunek i liczbę zwierząt gospodarskich,
 - c) wielkości ekonomicznej gospodarstwa;
 - 3) sposób, w jaki realizacja biznesplanu doprowadzi do osiągnięcia wzrostu wielkości ekonomicznej gospodarstwa do co najmniej 10 tys. euro i co najmniej o 20% w stosunku do wielkości wyjściowej, o której mowa w pkt 1 lit. c;
 - 4) informacje dotyczące działań mających na celu rozwój gospodarstwa, w tym:
 - a) opis i szacunkową wartość planowanych inwestycji w środki trwałe,
 - b) opis planowanych działań dotyczących zrównoważenia środowiskowego w zakresie nawożenia, udziału powierzchni trwałych użytków zielonych w powierzchni użytków rolnych, udziału zbóż w strukturze zasiewów na gruntach ornych oraz opis planowanych działań dotyczących efektywnej gospodarki zasobami gospodarstwa.
2. Biznesplan zawiera ponadto:
- 1) wskazanie i szacunkową wartość planowanych zakupów obrotowych środków produkcji - jeżeli podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy planuje zakup obrotowych środków produkcji;
 - 2) informacje o:
 - a) udziale w szkoleniach lub
 - b) korzystaniu z usług doradczych, lub
 - c) udziale w zorganizowanych formach współpracy producentów rolnych, lub
 - d) prowadzeniu działań w zakresie przygotowania do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie, lub
 - e) prowadzeniu działalności w zakresie przetwarzania produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie, lub
 - f) uczestnictwie w unijnym systemie jakości, o którym mowa w art. 16 ust. 1 lit. a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 487, z późn. zm.), zwanego dalej "rozporządzeniem nr 1305/2013", lub krajowym systemie jakości, o którym mowa w art. 16 ust. 1 lit. b, w ramach działania "Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych" objętego programem

- jeżeli podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy planuje realizację tych działań.

3. Pomoc może być przyznana, jeżeli biznesplan:

1) zapewnia:

- a) uzyskanie docelowej wielkości ekonomicznej gospodarstwa, o której mowa w ust. 1 pkt 2 lit. c, przy uwzględnieniu planowanej struktury produkcji oraz zasobów gospodarstwa,
- b) zgodność szacunkowych wartości planowanych inwestycji w środki trwałe z cenami rynkowymi,
- c) dostosowanie planowanych inwestycji w środki trwałe do zasobów gospodarstwa oraz docelowej struktury produkcji, o której mowa w ust. 1 pkt 2 lit. b;

2) przewiduje:

- a) wydatki dotyczące działalności rolniczej w gospodarstwie lub przygotowania do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie w kwocie stanowiącej co najmniej 100% kwoty pomocy, w tym inwestycje w środki trwałe o szacunkowej wartości równej co najmniej kwocie stanowiącej 80% kwoty pomocy,
- b) zakup wyłącznie nowych maszyn, urządzeń oraz wyposażenia - w ramach inwestycji, o których mowa w lit. a,
- c) że pomoc nie zostanie przeznaczona na działalność w zakresie:
 - prowadzenia plantacji roślin wieloletnich na cele energetyczne,
 - prowadzenia działów specjalnych produkcji rolnej: hodowla zwierząt laboratoryjnych, hodowla ryb akwariowych, hodowla psów rasowych oraz hodowla kotów rasowych,
- d) że zostanie zaprzestany chów i hodowla świń - w przypadku operacji, o której mowa w § 2a ust. 1 pkt 1;

3) zawiera elementy wzajemnie ze sobą spójne i zgodne.

4. (uchylony).

5. W ramach kwoty, o której mowa w ust. 3 pkt 2 lit. a, może być uwzględniona wyłącznie inwestycja, która nie została rozpoczęta przed dniem złożenia wniosku o przyznanie pomocy, oraz - w przypadku gdy biznesplan przewiduje inwestycję polegającą na budowie, przebudowie, remoncie budynków lub budowli wykorzystywanych do produkcji rolnej, zwaną dalej "inwestycją budowlaną" - inwestycja, która będzie położona na gruntach stanowiących własność wnioskodawcy lub beneficjenta, przedmiot użytkowania wieczystego lub przedmiot dzierżawy z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa lub od jednostek samorządu terytorialnego.

6. (uchylony).

§ 3a. Przez udział w zorganizowanych formach współpracy, o których mowa w § 3 ust. 2 pkt 2 lit. c oraz § 4 ust. 1 pkt 2 lit. d, rozumie się członkostwo w grupie producentów rolnych w rozumieniu ustawy z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw (Dz. U. z 2022 r. poz. 395) lub w organizacji producentów w rozumieniu ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o organizacji niektórych rynków rolnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 185 i 1370), lub ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 381), lub w organizacji producentów owoców i warzyw w rozumieniu ustawy z dnia 19 grudnia 2003 r. o

organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu (Dz. U. z 2021 r. poz. 618 oraz z 2022 r. poz. 1370).

§ 4.

1. Pomoc przyznaje się na operację:

1) obejmującą restrukturyzację gospodarstwa w zakresie produkcji żywnościowych lub nieżywnościowych produktów rolnych lub przygotowania do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie;

2) polegającą na:

a) przeprowadzeniu inwestycji w środki trwałe oraz

b) udziale w szkoleniach lub

c) korzystaniu z usług doradczych, lub

d) udziale w zorganizowanych formach współpracy producentów rolnych, w szczególności w celu dostarczenia na rynek większych ilości produktów i przygotowywania ich do sprzedaży, lub

e) realizacji innych działań niezbędnych do przeprowadzenia restrukturyzacji gospodarstwa;

3) w wyniku realizacji której nastąpi wzrost wielkości ekonomicznej gospodarstwa:

a) do co najmniej 10 tys. euro,

b) co najmniej o 20% w stosunku do wielkości wyjściowej, o której mowa w § 3 ust. 1 pkt 1 lit. c.

2. Realizacja operacji przyczyni się do restrukturyzacji gospodarstwa, o której mowa w ust. 1 pkt 1, jeżeli ma na celu poprawę konkurencyjności i zwiększenie rentowności gospodarstwa oraz doprowadzi do wzrostu wielkości ekonomicznej gospodarstwa, w szczególności w wyniku zmiany rodzaju prowadzonej produkcji rolnej.

§ 5.

1. Pomoc przyznaje się w wysokości 60 tys. zł, jednak nie więcej niż równowartość 15 tys. euro, i wypłaca się ją w dwóch ratach:

1) pierwsza rata - w wysokości 80% całkowitej wartości pomocy, ale nie więcej niż 48 tys. zł;

2) druga rata - w wysokości 20% całkowitej wartości pomocy, ale nie więcej niż 12 tys. zł.

2. Pomoc przyznaje się na dane gospodarstwo tylko raz.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do gospodarstw, na które przyznano pomoc, jeżeli:

1) zostało stwierdzone wygaśnięcie decyzji o przyznaniu pomocy - w przypadku, o którym mowa w § 17 ust. 2 i 3, albo

2) została uchylona decyzja o przyznaniu pomocy - w przypadku, o którym mowa w § 17 ust. 4.

§ 6.

1. Wielkość ekonomiczna gospodarstwa, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 1, jest ustalana na podstawie całkowitej rocznej standardowej produkcji gospodarstwa wyrażonej w euro.

2. Całkowita roczna standardowa produkcja gospodarstwa, o której mowa w ust. 1, jest ustalana na podstawie współczynników standardowej produkcji, obliczonych zgodnie z

metodologią Unii Europejskiej zawartą w *rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1242/2008 z dnia 8 grudnia 2008 r. ustanawiającym wspólnotową typologię gospodarstw rolnych* (Dz. Urz. UE L 335 z 13.12.2008, str. 3, z późn. zm.)⁴.

3. Przy ustalaniu wyjściowej wielkości ekonomicznej gospodarstwa posiadanego przez rolnika, o której mowa w § 3 ust. 1 pkt 1 lit. c, bierze się pod uwagę:

- 1) w przypadku produkcji zwierzęcej - stan średni zwierząt w roku, w którym przypada dzień rozpoczęcia terminu składania wniosków o przyznanie pomocy;
- 2) w przypadku produkcji roślinnej - uprawy w plonie głównym w roku, w którym przypada dzień rozpoczęcia terminu składania wniosków o przyznanie pomocy, przy czym za plon główny uznaje się uprawę, której okres wegetacji jest najdłuższy;
- 3) użytki rolne, o których mowa w § 2 pkt 1 lit. a, wchodzące w skład tego gospodarstwa w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy:
 - a) stanowiące przedmiot własności tego rolnika,
 - b) oddane w użytkowanie wieczyste temu rolnikowi,
 - c) które są dzierżawione przez tego rolnika z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa lub od jednostek samorządu terytorialnego na podstawie umowy dzierżawy zawartej na czas nieoznaczony albo na okres co najmniej 7 lat od dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy,
 - d) które są dzierżawione przez tego rolnika od podmiotów innych niż wymienione w lit. c, jeżeli umowa dzierżawy została zawarta:
 - w formie aktu notarialnego albo z datą pewną oraz
 - na okres co najmniej 7 lat od dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy,
 - e) do których temu rolnikowi lub jego małżonkowi przyznano jednolitą płatność obszarową na podstawie przepisów o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego, pomoc finansową w ramach działań obszarowych w ramach PROW 2007-2013 lub programu co najmniej w roku, w którym złożono wniosek o przyznanie pomocy, a jeżeli w danym roku nie przyznano jeszcze płatności lub pomocy, płatność lub pomoc została przyznana co najmniej w roku poprzedzającym rok złożenia wniosku o przyznanie pomocy.

4. Przy ustalaniu docelowej wielkości ekonomicznej gospodarstwa posiadanego przez rolnika, o której mowa w § 3 ust. 1 pkt 2 lit. c, bierze się pod uwagę produkcję rolną prowadzoną:

- 1) w gospodarstwie, z tym że w przypadku gdy zakończenie realizacji biznesplanu przypada:
 - a) do dnia 15 maja danego roku - bierze się pod uwagę stan średni zwierząt oraz uprawy w plonie głównym w roku poprzedzającym rok zakończenia realizacji biznesplanu,
 - b) po dniu 15 maja danego roku - bierze się pod uwagę stan średni zwierząt oraz uprawy w plonie głównym w roku zakończenia realizacji biznesplanu;
- 2) na użytkach rolnych wchodzących w skład tego gospodarstwa:
 - a) stanowiących przedmiot własności tego rolnika,
 - b) oddanych w użytkowanie wieczyste temu rolnikowi,

c) dzierżawionych przez tego rolnika z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa lub od jednostek samorządu terytorialnego na podstawie umowy dzierżawy zawartej na czas nieoznaczony albo na okres co najmniej 7 lat od dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy,

d) dzierżawionych przez tego rolnika od podmiotów innych niż wymienione w lit. c pod warunkiem, że powierzchnia tych użytków rolnych nie przekroczy powierzchni użytków rolnych, o których mowa w ust. 3 pkt 3 lit. d, jeżeli umowa dzierżawy została zawarta:

- w formie aktu notarialnego albo z datą pewną oraz

- na okres co najmniej 7 lat od dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy,

e) ~~⁵ do których przyznano temu rolnikowi lub jego małżonkowi jednolitą płatność obszarową na podstawie przepisów o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego lub pomoc finansową w ramach działań obszarowych w ramach programu nie później niż w roku zakończenia realizacji biznesplanu, a jeżeli w danym roku nie przyznano jeszcze płatności lub pomocy, płatność lub pomoc została przyznana nie później niż w roku poprzedzającym rok zakończenia realizacji biznesplanu, pod warunkiem że powierzchnia tych użytków rolnych nie przekroczy powierzchni użytków rolnych, o których mowa w ust. 3 pkt 3 lit. e.~~

których powierzchnia nie przekroczy powierzchni użytków rolnych, o których mowa w ust. 3 pkt 3 lit. e oraz do których temu rolnikowi lub jego małżonkowi przyznano:

- podstawowe wsparcie dochodów do celów zrównoważoności, o którym mowa w art. 16 ust. 2 lit. a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiającego przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylającego rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013 (Dz. Urz. UE L 435 z 06.12.2021, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej "rozporządzeniem 2021/2115", lub

- płatności do gruntu w ramach interwencji związanych ze środowiskiem, klimatem i innych zobowiązań w dziedzinie zarządzania, o których mowa w art. 69 lit. a rozporządzenia 2021/2115, lub

- jednolitą płatność obszarową na podstawie przepisów o płatnościach w ramach systemów wsparcia bez- pośredniego, lub

- pomoc finansową w ramach działań obszarowych w ramach programu

- nie później niż w roku zakończenia realizacji biznesplanu, a w przypadku gdy w danym roku nie przyznano jeszcze podstawowego wsparcia dochodów do celów zrównoważoności, o którym mowa w art. 16 ust. 2 lit. a rozporządzenia 2021/2115, lub płatności określonych w tiret drugim lub trzecim, lub pomocy, o której mowa w tiret czwartym - jeżeli to wsparcie, te płatności lub ta pomoc zostały przyznane nie później niż w roku poprzedzającym rok zakończenia realizacji biznesplanu.

4a. Przy ustalaniu docelowej wielkości ekonomicznej gospodarstwa, o której mowa w § 3 ust. 1 pkt 2 lit. c, uwzględnia się powierzchnię użytków rolnych stanowiących przedmiot własności rolnika, oddanych w użytkowanie wieczyste lub dzierżawionych przez rolnika z

Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa lub od jednostek samorządu terytorialnego, która stanowi co najmniej 50% powierzchni gospodarstwa posiadanego przez rolnika.

5. Przy ustalaniu wielkości ekonomicznej gospodarstwa, o której mowa w § 21, bierze się pod uwagę:

- 1) w przypadku, gdy dzień upływu 5 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy przypada do dnia 15 maja danego roku - stan średni zwierząt oraz uprawy w plonie głównym w roku poprzedzającym rok, w którym upływa 5 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy;
- 2) w przypadku, gdy dzień upływu 5 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy przypada po dniu 15 maja danego roku - stan średni zwierząt oraz uprawy w plonie głównym w roku, w którym upływa 5 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy.

6. Przy ustalaniu wielkości ekonomicznej gospodarstwa, o której mowa w ust. 4 i 5, stosuje się współczynniki standardowej produkcji, na podstawie których ustalono wyjściową wielkość ekonomiczną, o której mowa w § 3 ust. 1 pkt 1 lit. c.

7. Przy ustalaniu wielkości ekonomicznej gospodarstwa, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 1, w przypadku produkcji zwierzęcej nie uwzględnia się świń, jeżeli operacja jest realizowana w zakresie wskazanym w § 2a ust. 1 pkt 1.

§ 7.

1. W przypadku gdy o pomoc ubiegają się oboje małżonkowie i oboje spełniają warunki jej przyznania, pomoc przyznaje się tylko jednemu z nich, co do którego współmałżonek wyraził pisemną zgodę, niezależnie od tego czy posiadają wspólne czy odrębne gospodarstwa.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli pomoc została przyznana, lecz nie została wypłacona z powodu rezygnacji z przyznanej pomocy, niedopełnienia przez beneficjenta warunków, z zastrzeżeniem których została wydana decyzja o przyznaniu pomocy, lub niezłożenia wniosku o płatność.

§ 8.

1. Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, zwanej dalej "Agencją", podaje do publicznej wiadomości na stronie internetowej administrowanej przez Agencję, w co najmniej jednym dzienniku o zasięgu krajowym oraz w Centrali Agencji, oddziałach regionalnych i biurach powiatowych Agencji ogłoszenie o naborze wniosków o przyznanie pomocy, nie później niż 14 dni przed dniem planowanego rozpoczęcia terminu składania tych wniosków.

2. Ogłoszenie, o którym mowa w ust. 1, zawiera wskazanie:

- 1) dnia rozpoczęcia oraz dnia zakończenia składania wniosków o przyznanie pomocy;
- 2) rodzaju operacji, zgodnie z § 2a ust. 1, dla której będzie realizowany nabór wniosków o przyznanie pomocy.

3. Dzień rozpoczęcia terminu składania wniosków, o którym mowa w ust. 2, powinien przypadać w pierwszym lub drugim kwartale roku kalendarzowego, przy czym termin ten nie może być krótszy niż 14 dni oraz dłuższy niż 60 dni.

4. Agencja udostępnia formularz wniosku o przyznanie pomocy, formularz wniosku o płatność, formularz biznesplanu oraz wzory oświadczeń dołączanych do wniosku o

przyznanie pomocy oraz do wniosku o płatność nie później niż w dniu podania do publicznej wiadomości ogłoszenia, o którym mowa w ust. 1.

§ 9. Wniosek o przyznanie pomocy składa się do dyrektora oddziału regionalnego Agencji właściwego ze względu na miejsce położenia gospodarstwa.

§ 10.

1. Wniosek o przyznanie pomocy, poza elementami podania określonymi w przepisach Kodeksu postępowania administracyjnego, zawiera:

- 1) numer identyfikacyjny podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy, o którym mowa w przepisach o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, o ile został mu nadany;
- 2) dane podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy:
 - a) imię i nazwisko,
 - b) miejsce zamieszkania i adres,
 - c) numer identyfikacyjny Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL), a w przypadku osoby nieposiadającej obywatelstwa polskiego - kod kraju, numer paszportu lub innego dokumentu tożsamości,
 - d) datę urodzenia,
 - e) stan cywilny,
 - f) numer identyfikacji podatkowej (NIP), jeżeli został nadany;
- 3) datę rozpoczęcia podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników jako rolnik albo małżonek rolnika przez podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy - w przypadku gdy podmiot ten ubiega się o przyznanie punktów, o których mowa w § 12 ust. 2 pkt 8;
- 4) oświadczenie podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy o:
 - a) prowadzeniu działalności rolniczej osobiście i na własny rachunek,
 - b) (uchylona),
 - c) niepodleganiu zakazowi dostępu do środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634), na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu,
 - d) (uchylona),
 - e) spełnieniu warunku, o którym mowa w art. 19 ust. 4 akapit piąty zdanie trzecie rozporządzenia nr 1305/2013;
- 5) (uchylony);
- 6) informację o wyjściowej i docelowej wielkości ekonomicznej gospodarstwa;
- 7) dane małżonka podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy, o których mowa w pkt 1 oraz pkt 2 lit. a-d, w przypadku osób pozostających w związku małżeńskim;
- 8) wskazanie rodzaju operacji, o której mowa w § 2a ust. 1;
- 9) informacje dotyczące siedziby stada, o której mowa w § 2a ust. 2 - w przypadku operacji, o których mowa w § 2a ust. 1 pkt 1.

2. Podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy informuje Agencję, w formie pisemnej, o wszelkich zmianach w zakresie danych objętych wnioskiem, o którym mowa w ust. 1, oraz dołączonych do niego dokumentach, niezwłocznie po ich zaistnieniu.

§ 11.

1. Do wniosku o przyznanie pomocy dołącza się:

- 1) (uchylony);
- 2) biznesplan sporządzony na formularzu udostępnionym przez Agencję na stronie internetowej administrowanej przez Agencję;
- 3) numer księgi wieczystej - jeżeli operacja będzie realizowana w gospodarstwie, w skład którego wchodzi nieruchomości, dla których księga wieczysta jest prowadzona w systemie teleinformatycznym, o którym mowa w art. 25¹ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. z 2019 r. poz. 2204, z 2021 r. poz. 1177 i 1978 oraz z 2022 r. poz. 872 i 1374), albo kopie dokumentów potwierdzających posiadanie gospodarstwa, w którym będzie realizowana operacja - jeżeli operacja będzie realizowana w gospodarstwie, w skład którego wchodzi nieruchomości, dla których księga wieczysta nie jest prowadzona w systemie teleinformatycznym, lub w przypadku posiadania zależnego;
- 4) (uchylony);
- 5) oświadczenie małżonka podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy o wyrażeniu zgody na ubieganie się o przyznanie pomocy przez ten podmiot - w przypadku osób pozostających w związku małżeńskim;
- 6) oświadczenie współposiadacza gospodarstwa o wyrażeniu zgody na ubieganie się o przyznanie pomocy przez podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy, w przypadku gdy operacja będzie realizowana w gospodarstwie stanowiącym przedmiot współposiadania;
- 7) zaświadczenie potwierdzające wpis w ewidencji podatników podatku dochodowego od osób fizycznych z tytułu prowadzenia działów specjalnych produkcji rolnej, wydane przez naczelnika właściwego urzędu skarbowego - w przypadku gdy podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy prowadzi produkcję w zakresie działów specjalnych produkcji rolnej;
- 8) kosztorys inwestorski - w przypadku gdy biznesplan przewiduje realizację inwestycji budowlanej;
- 9) oświadczenie współwłaściciela nieruchomości, na której będzie realizowana inwestycja budowlana, o wyrażeniu zgody na realizację inwestycji przez podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy;
- 10) wydane przez właściwy organ gminy zaświadczenie o liczbie hektarów przeliczeniowych wchodzących w skład gospodarstwa podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy stanowiącej podstawę opodatkowania podatkiem rolnym, ustalonej na podstawie ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym - w przypadku gdy podstawę opodatkowania tym podatkiem stanowi liczba hektarów przeliczeniowych;
- 11) wydane przez właściwego naczelnika urzędu skarbowego zaświadczenie o dochodach:
 - a) z rolnictwa z tytułu prowadzenia działów specjalnych produkcji rolnej - w przypadku gdy podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy prowadzi produkcję w zakresie działów specjalnych produkcji rolnej,
 - b) innych niż dochody z rolnictwa albo zaświadczenie o braku tych dochodów - uzyskanych w roku poprzedzającym rok składania wniosku o przyznanie pomocy lub

12) wydane przez właściwego naczelnika urzędu skarbowego zaświadczenie o przychodach innych niż przychody z rolnictwa uzyskanych w roku poprzedzającym rok składania wniosku o przyznanie pomocy albo zaświadczenie o braku tych przychodów;
13) kopię wniosku o wpis do ewidencji producentów, o której mowa w przepisach o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, jeżeli podmiotowi ubiegającemu się o przyznanie pomocy nie został nadany numer identyfikacyjny, a w przypadku składania wniosku o wpis tego podmiotu do tej ewidencji łącznie z wnioskiem o przyznanie pomocy - oryginał wniosku.

2. Kopie dokumentów dołącza się w formie kopii potwierdzonych za zgodność z oryginałem przez upoważnionego pracownika Agencji lub podmiot, który wydał dokument, lub poświadczonych za zgodność z oryginałem przez notariusza lub przez występującego w sprawie pełnomocnika będącego radcą prawnym albo adwokatem.

3. Jeżeli biznesplan nie jest składany w postaci elektronicznej na adres do doręczeń elektronicznych w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 569 i 1002), składa się go na informatycznym nośniku danych (CD, DVD lub pamięć USB) wraz z wydrukiem podsumowania biznesplanu.

§ 12.

1. Pomoc przysługuje w kolejności ustalonej przy zastosowaniu kryteriów wyboru operacji.

2. W przypadku naboru ogłoszonego dla operacji, o których mowa w § 2a ust. 1 pkt 1, o kolejności przysługiwania pomocy decyduje suma uzyskanych punktów, z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku, przyznawanych na podstawie następujących kryteriów wyboru operacji:

1) jeżeli w gospodarstwie, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 1, średnia roczna liczba świń w stadzie wynosi:

- a) powyżej 35 sztuk - przyznaje się 5 punktów,
- b) powyżej 25 sztuk i nie więcej niż 35 sztuk - przyznaje się 4 punkty,
- c) powyżej 15 sztuk i nie więcej niż 25 sztuk - przyznaje się 3 punkty,
- d) powyżej 5 sztuk i nie więcej niż 15 sztuk - przyznaje się 2 punkty,
- e) co najmniej 1 sztuka i nie więcej niż 5 sztuk - przyznaje się 1 punkt;

2) rodzaj planowanej produkcji:

- a) zobowiązanie do uczestnictwa w unijnym systemie jakości, o którym mowa w art. 16 rozporządzenia nr 1305/2013, lub krajowym systemie jakości, o którym mowa w art. 16 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1305/2013 w ramach działania "Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych" objętego programem - przyznaje się 1 punkt, z tym że w przypadku uczestnictwa w systemie rolnictwa ekologicznego, o którym mowa w *rozporządzeniu Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylającym rozporządzenie (EWG) nr 2092/91 (Dz. Urz. UE L 189 z 20.07.2007, str. 1, z późn. zm.)*⁶, jeżeli powierzchnia użytków rolnych gospodarstwa objęta tym systemem stanowi co najmniej 50% powierzchni użytków rolnych tego gospodarstwa - przyznaje się 2 punkty,

- b) produkcja roślin wysokobiałkowych wymienionych w załączniku do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 marca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania płatności bezpośrednich i płatności niezwiązanej do tytoniu (Dz. U. poz. 351, z późn. zm.), jeżeli powierzchnia użytków rolnych, na których będą uprawiane te rośliny, wynosi co najmniej 1 ha - przyznaje się 1 punkt;
- 3) kompleksowość biznesplanu:
- a) inwestycja budowlana związana z działalnością rolniczą - przyznaje się 2 punkty,
 - b) działania, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 2 lit. b i c - przyznaje się 0,25 punktu za każde z tych działań, jednak nie więcej niż 1 punkt,
 - c) prowadzenie działań w zakresie przygotowania do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie - przyznaje się 1 punkt,
 - d) prowadzenie działalności w zakresie przetwarzania produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie - przyznaje się 2 punkty,
 - e) udział w zorganizowanych formach współpracy producentów rolnych - przyznaje się 1 punkt;
- 4) wpływ na realizację celów przekrojowych, o których mowa w art. 5 rozporządzenia nr 1305/2013:
- a) w zakresie ochrony środowiska i klimatu:
 - udział zbóż w strukturze zasiewów na gruntach ornych mniejszy lub równy 66% w przypadku gdy biznesplan przewiduje uprawę zbóż - przyznaje się 1 punkt,
 - zobowiązanie do przygotowywania i stosowania planu nawozowego, o którym mowa w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 marca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania "Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 415, z późn. zm.), oraz do prowadzenia wykazu działań agrotechnicznych zgodnie ze wzorem udostępnionym przez Agencję na podstawie § 4 ust. 2 pkt 4 tego rozporządzenia, zawierającego wykaz prac wykonywanych na poszczególnych działkach rolnych w zakresie nawożenia, z podaniem nazwy i ilości zastosowanego nawozu pod poszczególne uprawy - przyznaje się 2 punkty,
 - inwestycje w zakresie ochrony środowiska i zapobieganiu zmianom klimatu - przyznaje się nie więcej niż 5 punktów,
 - b) w zakresie innowacyjności za postęp biologiczny, organizację produkcji, nowoczesne technologie produkcji lub innowacyjny produkt - przyznaje się po 1 punkcie za każdy z tych obszarów, jednak nie więcej niż 2 punkty;
- 5) docelowa wielkość ekonomiczna gospodarstwa:
- a) więcej niż 20 tys. euro - przyznaje się 5 punktów,
 - b) więcej niż 16 tys. euro i nie więcej niż 20 tys. euro - przyznaje się 4 punkty,
 - c) więcej niż 12 tys. euro i nie więcej niż 16 tys. euro - przyznaje się 2 punkty;
- 6) jeżeli w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy nie ma więcej niż 40 lat - przyznaje się 1 punkt;

7) jeżeli w gospodarstwie, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 1, nastąpi zmiana kierunku produkcji, przy czym przez kierunek produkcji uznaje się szczegółowy typ specjalizacji rolniczych określany zgodnie z metodologią Unii Europejskiej zawartą w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 2015/220 z dnia 3 lutego 2015 r. ustanawiającym zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1217/2009 ustanawiającego sieć zbierania danych rachunkowych o dochodach i działalności gospodarczej gospodarstw rolnych w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 46 z 19.02.2015, str. 1, z późn. zm.) - przyznaje się 2 punkty;

8) jeżeli w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie jako rolnik albo małżonek rolnika nieprzerwanie przez co najmniej 12 miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku o przyznanie pomocy i w tym okresie nie prowadził działalności potwierdzonej wpisem do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej - przyznaje się 2 punkty.

2a. W przypadku naboru ogłoszonego dla operacji, o których mowa w § 2a ust. 1 pkt 2, o kolejności przysługiwania pomocy decyduje suma uzyskanych punktów, z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku, przyznawanych na podstawie kryteriów wyboru operacji określonych w ust. 2 pkt 2-8.

2b. Średnią roczną liczbę świń, o której mowa w ust. 2 pkt 1, ustala się jako iloraz sumy liczby świń utrzymywanych w gospodarstwie w ostatnim dniu każdego z 12 miesięcy poprzedzających miesiąc, w którym przypada dzień rozpoczęcia terminu składania wniosków o przyznanie pomocy, i liczby 12. Średnią roczną liczbę świń ustala się na podstawie danych zawartych w rejestrze zwierząt gospodarskich oznakowanych i siedzib stad tych zwierząt, o którym mowa w ustawie z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt.

3. (uchylony).

4. Szczegółowy wykaz:

1) (uchylony);

2) rodzajów inwestycji w zakresie ochrony środowiska i zapobiegania zmianom klimatu, a także sposób przyznawania punktów jest określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

5. W przypadku kryteriów wyboru, o których mowa w ust. 2 pkt 3 lit. a i pkt 4 lit. a tiret trzecie, punkty przyznaje się, jeżeli inwestycja budowlana związana z działalnością rolniczą będzie położona na gruntach stanowiących własność podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy, przedmiot użytkowania wieczystego lub przedmiot dzierżawy z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa lub od jednostek samorządu terytorialnego.

6. Punkty na podstawie kryteriów wyboru, o których mowa w ust. 2 i 2a, przyznaje się, biorąc pod uwagę informacje, zobowiązania i oświadczenia zawarte we wniosku o przyznanie pomocy i w biznesplanie, a w przypadku kryterium, o którym mowa w ust. 2 pkt 1 - również dane zawarte w rejestrze zwierząt gospodarskich oznakowanych i siedzib stad tych zwierząt.

§ 13.

1. Kolejność przysługiwania pomocy jest ustalana na podstawie danych i informacji zawartych we wniosku o przyznanie pomocy, dołączonych do wniosku dokumentów oraz kontroli administracyjnej. Dokonanie przez podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy zmian we wniosku o przyznanie pomocy lub w dołączonych do niego dokumentach po upływie 150 dni od dnia zakończenia terminu składania wniosków albo po podaniu przez Prezesa Agencji informacji, o której mowa w § 13a ust. 3, jeżeli informacja ta została podana przed upływem 150 dni od dnia zakończenia terminu składania wniosków, nie wpływa na kolejność przysługiwania pomocy oraz liczbę przyznanych punktów, z wyłączeniem przypadku, gdy zmiana taka powoduje zmniejszenie liczby punktów.

2. W pierwszej kolejności pomoc przysługuje podmiotom ubiegającym się o przyznanie pomocy, które uzyskały największą liczbę punktów, przy czym pomoc jest przyznawana, jeżeli podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy uzyskał co najmniej:

1) 8 punktów - w przypadku operacji, o których mowa w § 2a ust. 1 pkt 1;

2) 7 punktów - w przypadku operacji, o których mowa w § 2a ust. 1 pkt 2.

3. W przypadku podmiotów ubiegających się o przyznanie pomocy, które uzyskały taką samą liczbę punktów, o kolejności przysługiwania pomocy decyduje wielkość ekonomiczna gospodarstwa, o której mowa w § 6 ust. 3, przy czym pierwszeństwo w uzyskaniu pomocy ma gospodarstwo o mniejszej wielkości ekonomicznej.

4. W przypadku podmiotów ubiegających się o przyznanie pomocy, które uzyskały taką samą liczbę punktów i wskazali w biznesplanie identyczną wielkość ekonomiczną gospodarstwa, o kolejności przysługiwania pomocy decyduje wiek podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy, przy czym pierwszeństwo w uzyskaniu pomocy ma operacja realizowana przez młodszą osobę.

5. Jeżeli dane lub informacje zawarte we wniosku lub biznesplanie mające wpływ na ustalenie kolejności przysługiwania pomocy ulegną zmianie w wyniku kontroli administracyjnej lub kontroli na miejscu, aktualizacji kolejności przysługiwania pomocy dokonuje się wyłącznie w przypadku, gdy z danych uzyskanych w wyniku kontroli wynika, że pomoc przysługuje w dalszej kolejności niż pierwotnie ustalona.

§ 13a.

1. Dyrektor oddziału regionalnego Agencji niezwłocznie po przyznaniu punktów, o których mowa w § 12 ust. 2 lub 2a, oraz w przypadku, o którym mowa w § 13 ust. 5, po dokonaniu aktualizacji kolejności przysługiwania pomocy, przekazuje Prezesowi Agencji informację zawierającą imiona i nazwiska podmiotów ubiegających się o przyznanie pomocy, numer identyfikacyjny, liczbę przyznanych punktów, wielkość ekonomiczną gospodarstwa, o której mowa w § 6 ust. 3, oraz wiek podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy.

2. Prezes Agencji, niezwłocznie po otrzymaniu informacji, o której mowa w ust. 1, ustala na jej podstawie:

1) kolejność przysługiwania pomocy;

2) w przypadku operacji, o których mowa w § 2a ust. 1 pkt 1:

a) które z wniosków o przyznanie pomocy uzyskały co najmniej 8 punktów,

b) który wniosek o przyznanie pomocy jako pierwszy uzyskał mniej niż 8 punktów;

3) w przypadku operacji, o których mowa w § 2a ust. 1 pkt 2:

a) które z wniosków o przyznanie pomocy uzyskały co najmniej 7 punktów,

b) który wniosek o przyznanie pomocy jako pierwszy uzyskał mniej niż 7 punktów.

3. Prezes Agencji niezwłocznie po dokonaniu ustaleń, o których mowa w ust. 2, podaje do publicznej wiadomości na stronie internetowej administrowanej przez Agencję informację o kolejności przysługiwania pomocy, z tym że w przypadku gdy podanie tej informacji miałoby nastąpić przed upływem 150 dni od dnia zakończenia terminu składania wniosków - Prezes Agencji informuje o przewidywanym terminie podania tej informacji do publicznej wiadomości na stronie internetowej administrowanej przez Agencję nie później niż 5 dni przed tym terminem.

§ 14.

1. (uchylony).
2. (uchylony).
3. (uchylony).
4. (uchylony).

§ 15.

1. Dyrektor oddziału regionalnego Agencji wydaje decyzję w sprawie przyznania pomocy w terminie 180 dni od dnia zakończenia terminu składania wniosków o przyznanie pomocy.

2. Decyzję o przyznaniu pomocy wydaje się z zastrzeżeniem dopełnienia przez beneficjenta, w terminie 6 miesięcy od dnia doręczenia tej decyzji, następujących warunków:

- 1) rozpoczęcia realizacji biznesplanu;
 - 2) rozpoczęcia prowadzenia ewidencji przychodów i rozchodów w gospodarstwie, w sposób i zgodnie z wzorem określonym załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 lipca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty oraz zwrotu pomocy na operacje typu "Premie dla młodych rolników" w ramach poddziałania "Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2018 r. poz. 759 i 1021, z 2019 r. poz. 760, z 2020 r. poz. 839 oraz z 2021 r. poz. 389 i 2212), najpóźniej w dniu rozpoczęcia realizacji biznesplanu, chyba że beneficjent jest zobowiązany do prowadzenia księgi przychodów i rozchodów lub księgi rachunkowej, lub ewidencji przychodów i rozchodów prowadzonej na podstawie odrębnych przepisów - jeżeli warunek ten nie był spełniony w dniu wydania decyzji o przyznaniu pomocy;
 - 3) złożenia wniosku o płatność pierwszej raty pomocy;
 - 4) zaprzestania chowu i hodowli świń - w przypadku operacji, o których mowa w § 2a ust. 1 pkt 1;
 - 5) uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach - w przypadku gdy w związku z realizacją biznesplanu jest wymagane uzyskanie takiej decyzji zgodnie z przepisami o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.
3. Decyzja o przyznaniu pomocy zawiera pouczenie o konieczności spełnienia warunków, o których mowa w ust. 2 i § 18, oraz przedłożenia dokumentów, o których mowa w § 16 ust. 3, § 19 ust. 4 i § 21 ust. 2, a także o skutkach niespełnienia tych warunków lub nieprzedłożenia tych dokumentów.

4. Uznaje się, że rozpoczęcie realizacji biznesplanu następuje przez dokonanie czynności mającej na celu realizację określonych w nim działań, w szczególności przez:

- 1) rozpoczęcie prac budowlanych związanych z inwestycją, o której mowa w § 12 ust. 2 pkt 3 lit. a;
- 2) zawarcie umowy, w wyniku której ma nastąpić przeniesienie własności lub posiadania maszyny, urządzenia lub wyposażenia;
- 3) zawarcie umowy, w wyniku której ma nastąpić świadczenie usług;
- 4) prace przygotowawcze, takie jak uzyskanie zezwoleń lub przeprowadzenie analiz wykonalności inwestycji;
- 5) zawarcie umowy, w wyniku której ma nastąpić przeniesienie własności lub posiadania gruntów rolnych.

5.⁷ Ewidencję przychodów i rozchodów w gospodarstwie można również prowadzić przy pomocy narzędzia do oceny ekonomicznej gospodarstwa rolnego udostępnionego na stronie internetowej administrowanej przez Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej - Państwowy Instytut Badawczy.

§ 16.

1. Pierwszą ratę pomocy, o której mowa w § 5 ust. 1 pkt 1, wypłaca się na wniosek o płatność, który składa się w terminie 6 miesięcy od dnia doręczenia decyzji o przyznaniu pomocy.

2. Wniosek o płatność zawiera:

- 1) informacje określone w § 10 ust. 1 pkt 1, pkt 2 lit. a-e, pkt 4 lit. a i c oraz pkt 7 i 8;
- 2) numer rachunku bankowego beneficjenta.

3. Do wniosku o płatność, o którym mowa w ust. 1, dołącza się:

- 1) dokument potwierdzający rozpoczęcie realizacji biznesplanu;
- 2) kopię lub wydruk strony z ewidencji przychodów i rozchodów w gospodarstwie lub księgi przychodów i rozchodów, lub księgi rachunkowej, lub ewidencji przychodów i rozchodów prowadzonej na podstawie odrębnych przepisów, zawierającej informację o zdarzeniach gospodarczych, które wystąpiły w gospodarstwie beneficjenta po dniu doręczenia decyzji o przyznaniu pomocy, lub zaświadczenie wydane przez biuro rachunkowe, o którym mowa w art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. o zbieraniu i wykorzystywaniu danych rachunkowych z gospodarstw rolnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1215), o prowadzeniu ksiąg rachunkowych obejmujących zdarzenia gospodarcze, które wystąpiły w gospodarstwie beneficjenta po dniu doręczenia decyzji o przyznaniu pomocy, na potrzeby wspólnotowej sieci służącej do zbierania danych rachunkowych z gospodarstw rolnych, o której mowa w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1217/2009 z dnia 30 listopada 2009 r. ustanawiającym sieć zbierania danych rachunkowych o dochodach i działalności gospodarczej gospodarstw rolnych w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 328 z 15.12.2009, str. 27, z późn. zm.);
- 3) kopię ostatecznej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w przypadku gdy w związku z realizacją biznesplanu jest wymagane uzyskanie takiej decyzji.

4. Beneficjent informuje Agencję o wszelkich zmianach w zakresie danych i informacji objętych wnioskiem, o którym mowa w ust. 1, oraz w dołączonych do niego dokumentach, niezwłocznie po ich zaistnieniu.

5. Do dokumentów dołączanych do wniosku o płatność przepis § 11 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

§ 17.

1. Wypłata pierwszej raty pomocy następuje w terminie 90 dni od dnia złożenia wniosku o płatność wraz z dokumentami, o których mowa w § 16 ust. 3. Pomoc jest wypłacana na rachunek bankowy beneficjenta wskazany we wniosku o płatność.

2. W przypadku niedopełnienia przez beneficjenta warunków, z zastrzeżeniem dopełnienia których została wydana decyzja o przyznaniu pomocy, dyrektor oddziału regionalnego Agencji, w drodze decyzji, stwierdza wygaśnięcie decyzji o przyznaniu pomocy.

3. W przypadku niezłożenia wniosku o płatność w terminie określonym w § 16 ust. 1 dyrektor oddziału regionalnego Agencji, w drodze decyzji, stwierdza wygaśnięcie decyzji o przyznaniu pomocy jako bezprzedmiotowej.

4. Dyrektor oddziału regionalnego Agencji uchyla decyzję o przyznaniu pomocy w przypadku złożenia przez beneficjenta, przed upływem terminu określonego w § 16 ust. 1, pisemnego wniosku o uchylenie tej decyzji, zawierającego oświadczenie o rezygnacji z przyznanej pomocy.

§ 18. Beneficjent powinien:

- 1) prowadzić działalność rolniczą w gospodarstwie, którego rozwoju dotyczy biznesplan, co najmniej do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy;
- 2) zrealizować biznesplan w terminie przewidzianym w biznesplanie, lecz nie później niż do dnia upływu 3 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy, w szczególności:
 - a) prowadzić gospodarstwo zgodnie ze strukturą produkcji, o której mowa w § 3 ust. 1 pkt 2 lit. b,
 - b) zrealizować działania, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 4 oraz § 3 ust. 2 pkt 2,
 - c) osiągnąć wzrost wielkości ekonomicznej gospodarstwa do poziomu co najmniej 10 tys. euro oraz utrzymać ten poziom co najmniej do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy,
 - d) osiągnąć wzrost wielkości ekonomicznej gospodarstwa o co najmniej 20% w stosunku do wyjściowej wielkości ekonomicznej, o której mowa w § 3 ust. 1 pkt 1 lit. c, i utrzymać ten wzrost co najmniej do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy,
 - e) zrealizować działanie w zakresie zmiany kierunku produkcji, z którego tytułu przyznano punkty, o których mowa w § 12 ust. 2 pkt 7;
- 3) prowadzić ewidencję przychodów i rozchodów w gospodarstwie lub księgę przychodów i rozchodów, lub księgę rachunkową, lub ewidencję przychodów i rozchodów na podstawie odrębnych przepisów co najmniej do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy;
- 4) prowadzić działanie w zakresie produkcji roślin wysokobiałkowych, z którego tytułu przyznano punkty, o których mowa w § 12 ust. 2 pkt 2 lit. b;

- 5) umożliwiać przeprowadzenie przez uprawnione podmioty kontroli na miejscu lub kontroli dokumentów;
- 6) udostępniać uprawnionym podmiotom informacje niezbędne do monitorowania i ewaluacji programu;
- 7) przechowywać dokumenty związane z przyznaną pomocą co najmniej do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy;
- 8) nie podejmować chowu i hodowli świń, w przypadku operacji, o których mowa w § 2a ust. 1 pkt 1, co najmniej do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy.

§ 19.

1.⁸ Drugą ratę pomocy, o której mowa w § 5 ust. 1 pkt 2, wypłaca się na wniosek o płatność, który składa się po realizacji biznesplanu, jednak nie później niż do dnia upływu 3 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy i nie później niż do dnia 31 sierpnia 2025 r., a w ~~przypadku, o którym~~ przypadkach, o których mowa w § 23 ust. 1 i § 23a ust. 1 - nie później niż do dnia upływu 4 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy i nie później niż do dnia 31 sierpnia 2023 r. Pomoc jest wypłacana na rachunek bankowy beneficjenta wskazany we wniosku o płatność.

2. Wypłaty drugiej raty pomocy dokonuje się, jeżeli są spełnione warunki, o których mowa w § 18 pkt 2, oraz jeżeli od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy do dnia złożenia wniosku o płatność drugiej raty pomocy są spełniane warunki, o których mowa w § 18 pkt 1, 3 i 4 w zakresie produkcji roślin wysokobiałkowych oraz pkt 8.

3. Wniosek o płatność drugiej raty pomocy zawiera dane, o których mowa w § 16 ust. 2.

4. Do wniosku o płatność drugiej raty pomocy dołącza się następujące dokumenty potwierdzające spełnienie warunków, o których mowa w § 18 pkt 2, oraz spełnianie od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy do dnia złożenia wniosku o płatność drugiej raty pomocy warunków, o których mowa w § 18 pkt 1, 3 i 4 w zakresie produkcji roślin wysokobiałkowych:

- 1) sprawozdanie z realizacji biznesplanu sporządzone zgodnie z wzorem udostępnionym przez Agencję oraz dokumenty potwierdzające realizację działań, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 4 oraz § 3 ust. 2 pkt 2;
- 2) oświadczenie o prowadzeniu ewidencji przychodów i rozchodów w gospodarstwie lub księgi przychodów i rozchodów, lub księgi rachunkowej, lub ewidencji przychodów i rozchodów na podstawie odrębnych przepisów;
- 3) kopię planu nawozowego oraz kopię wyników analizy chemicznej gleby - jeżeli beneficjentowi przyznano punkty, o których mowa w § 12 ust. 2 pkt 4 lit. a tiret drugie.

5. Do dokumentów dołączanych do wniosku o płatność drugiej raty pomocy przepis § 11 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

6. Beneficjent informuje Agencję o wszelkich zmianach w zakresie danych i informacji objętych wnioskiem, o którym mowa w ust. 1, oraz w dołączonych do niego dokumentach, niezwłocznie po ich zaistnieniu.

§ 20.

1. Wypłata drugiej raty pomocy następuje w terminie 90 dni od dnia złożenia wniosku o płatność wraz z dokumentami, o których mowa w § 19 ust. 4.

2. W przypadku niespełnienia warunków, o których mowa w § 18 pkt 2, lub niespełniania od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy do dnia złożenia wniosku o płatność drugiej raty pomocy warunków, o których mowa w § 18 pkt 1, 3 i 4 w zakresie produkcji roślin wysokobiałkowych oraz pkt 8, lub niezłożenia wniosku o płatność w terminie, o którym mowa w § 19 ust. 1, dyrektor oddziału regionalnego Agencji wydaje decyzję o odmowie wypłaty drugiej raty pomocy.

2a. W przypadku niespełnienia warunku, o którym mowa w § 18 pkt 2 lit. a, nie odmawia się wypłaty drugiej raty pomocy, jeżeli w roku określonym w § 6 ust. 4 pkt 1 struktura produkcji w gospodarstwie beneficjenta pozwala zachować spójność operacji, w tym w zakresie inwestycji w środki trwałe, oraz osiągnąć wzrost wielkości ekonomicznej gospodarstwa do co najmniej 10 tys. euro i co najmniej o 20% w stosunku do wielkości wyjściowej, o której mowa w § 3 ust. 1 pkt 1 lit. c.

3. W przypadku niespełnienia warunków, o których mowa w § 18 pkt 2 lit. c i d, lub niespełniania od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy do dnia złożenia wniosku o płatność drugiej raty pomocy warunków, o których mowa w § 18 pkt 1, 3 i 4 w zakresie produkcji roślin wysokobiałkowych oraz pkt 8, pierwsza rata pomocy podlega zwrotowi w całości lub w części.

4. W przypadku niespełnienia warunku, o którym mowa w § 18 pkt 2:

1) (uchylony);

2) lit. b - w przypadku niezrealizowania:

a) przewidzianych w biznesplanie inwestycji w środki trwałe, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 4 lit. a - zwrotowi podlega procent kwoty pomocy równy udziałowi szacunkowych kosztów niezrealizowanych inwestycji w środki trwałe w kwocie pomocy, jednak nie więcej niż 100% kwoty pierwszej raty pomocy,

b)⁹ przewidzianych w biznesplanie zakupów obrotowych środków produkcji, o których mowa w § 3 ust. 2 pkt 1 - zwrotowi podlega procent kwoty pomocy równy udziałowi szacunkowych kosztów niezrealizowanych zakupów środków produkcji w kwocie pomocy, jednak nie więcej niż 100% kwoty pierwszej raty pomocy, chyba że beneficjent udowodni, że w okresie realizacji biznesplanu dokonał nieprzewidzianych w biznesplanie zakupów obrotowych środków produkcji przeznaczonych do prowadzonej w gospodarstwie działalności rolniczej za kwotę nie mniejszą niż szacunkowa wartość planowanych i niezrealizowanych zakupów obrotowych środków produkcji, o której mowa w § 3 ust. 2 pkt 1; beneficjent dołącza do wniosku o płatność drugiej raty pomocy dokumenty potwierdzające dokonanie nieprzewidzianych w biznesplanie zakupów obrotowych środków produkcji;

3) lit. c - zwrotowi podlega 100% kwoty pierwszej raty pomocy;

4) lit. d - w przypadku:

a) osiągnięcia wzrostu wielkości ekonomicznej gospodarstwa o nie więcej niż 2% w stosunku do wielkości wyjściowej - zwrotowi polega 90% kwoty pierwszej raty pomocy,

b) osiągnięcia wzrostu wielkości ekonomicznej gospodarstwa o więcej niż 2%, lecz nie więcej niż 4% w stosunku do wielkości wyjściowej - zwrotowi podlega 80% kwoty pierwszej raty pomocy,

- c) osiągnięcia wzrostu wielkości ekonomicznej gospodarstwa o więcej niż 4%, lecz nie więcej niż 6% w stosunku do wielkości wyjściowej - zwrotowi podlega 70% kwoty pierwszej raty pomocy,
- d) osiągnięcia wzrostu wielkości ekonomicznej gospodarstwa o więcej niż 6%, lecz nie więcej niż 8% w stosunku do wielkości wyjściowej - zwrotowi podlega 60% kwoty pierwszej raty pomocy,
- e) osiągnięcia wzrostu wielkości ekonomicznej gospodarstwa o więcej niż 8%, lecz nie więcej niż 10% w stosunku do wielkości wyjściowej - zwrotowi podlega 50% kwoty pierwszej raty pomocy,
- f) osiągnięcia wzrostu wielkości ekonomicznej gospodarstwa o więcej niż 10%, lecz nie więcej niż 12% w stosunku do wielkości wyjściowej - zwrotowi podlega 40% kwoty pierwszej raty pomocy,
- g) osiągnięcia wzrostu wielkości ekonomicznej gospodarstwa o więcej niż 12%, lecz nie więcej niż 14% w stosunku do wielkości wyjściowej - zwrotowi podlega 30% kwoty pierwszej raty pomocy,
- h) osiągnięcia wzrostu wielkości ekonomicznej gospodarstwa o więcej niż 14%, lecz nie więcej niż 16% w stosunku do wielkości wyjściowej - zwrotowi podlega 20% kwoty pierwszej raty pomocy,
- i) osiągnięcia wzrostu wielkości ekonomicznej gospodarstwa o więcej niż 16%, lecz nie więcej niż 18% w stosunku do wielkości wyjściowej - zwrotowi podlega 10% kwoty pierwszej raty pomocy,
- j) osiągnięcia wzrostu wielkości ekonomicznej gospodarstwa o więcej niż 18%, lecz mniej niż 20% w stosunku do wielkości wyjściowej - zwrotowi podlega 5% kwoty pierwszej raty pomocy.

5. (uchylony).

6. W przypadku niespełniania od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy do dnia złożenia wniosku o płatność drugiej raty pomocy warunku, o którym mowa w § 18:

- 1) pkt 1 - zwrotowi podlega 100% kwoty pierwszej raty pomocy;
- 2) pkt 3 - zwrotowi podlega 5% kwoty pierwszej raty pomocy za każdy rozpoczęty rok nieprowadzenia ewidencji przychodów i rozchodów w gospodarstwie lub księgi przychodów i rozchodów, lub księgi rachunkowej, lub ewidencji przychodów i rozchodów na podstawie odrębnych przepisów;
- 3) pkt 4 - zwrotowi podlega 20% kwoty pierwszej raty pomocy za niezrealizowanie produkcji roślin wysokobiałkowych, o której mowa w § 12 ust. 2 pkt 2 lit. b;
- 4) pkt 8 - zwrotowi podlega 100% kwoty pierwszej raty pomocy.

7. W przypadku gdy beneficjentowi nie przysługiwałaby pomoc na podstawie sumy punktów pomniejszonych o liczbę punktów przyznanych z tytułu niezrealizowanego działania, zwrotowi podlega 100% kwoty pierwszej raty pomocy.

8. W przypadku niespełnienia warunku, o którym mowa w § 18:

- 1) pkt 5 - zwrotowi podlega 100% kwoty wypłaconej pomocy;
- 2) pkt 6 - zwrotowi podlega 0,5% kwoty wypłaconej pomocy;
- 3) pkt 7 - zwrotowi podlega 3% kwoty wypłaconej pomocy.

§ 21.

1. W terminie 90 dni przed dniem, w którym upływa 5 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy, beneficjent przedkłada dyrektorowi oddziału regionalnego Agencji informację o realizacji warunków, o których mowa w § 18 pkt 1, pkt 2 lit. c w zakresie utrzymania wzrostu wielkości ekonomicznej oraz pkt 8, opracowaną na formularzu udostępnionym przez Agencję, zawierającą w szczególności wielkość ekonomiczną gospodarstwa.

2. Do informacji, o której mowa w ust. 1, beneficjent dołącza oświadczenie potwierdzające prowadzenie ewidencji przychodów i rozchodów w gospodarstwie lub prowadzenie księgi przychodów i rozchodów, lub księgi rachunkowej, lub ewidencji przychodów i rozchodów na podstawie odrębnych przepisów, lub zaświadczenie wydawane przez biuro rachunkowe, o którym mowa w art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. o zbieraniu i wykorzystywaniu danych rachunkowych z gospodarstw rolnych.

§ 22.

1. Jeżeli beneficjent, któremu upłynął termin na realizację biznesplanu, nie spełniał do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy warunków, o których mowa w § 18 pkt 1, pkt 2 lit. c i d w zakresie utrzymania wzrostu wielkości ekonomicznej, pkt 3 i 4 w zakresie produkcji roślin wysokobiałkowych oraz pkt 8, lub nie przedłożył w Agencji informacji lub dokumentów, o których mowa w § 21, pomoc podlega zwrotowi w całości lub w części.

2. W przypadku niespełnienia warunku, o którym mowa w § 18:

- 1) pkt 1 - zwrotowi podlega 50% wypłaconej kwoty pomocy;
- 2) pkt 2 lit. c lub d - zwrotowi podlega 10% wypłaconej kwoty pomocy;
- 3) pkt 3 - zwrotowi podlega 3% wypłaconej kwoty pomocy za każdy rozpoczęty rok nieprowadzenia ewidencji przychodów i rozchodów w gospodarstwie lub księgi przychodów i rozchodów, lub księgi rachunkowej, lub ewidencji przychodów i rozchodów na podstawie odrębnych przepisów;
- 4) pkt 4 - zwrotowi podlega:
 - a) 12% wypłaconej kwoty pomocy za nierealizowanie działania, o którym mowa w § 12 ust. 2 pkt 2 lit. a,
 - b) 12% wypłaconej kwoty pomocy za nierealizowanie produkcji roślin wysokobiałkowych, o której mowa w § 12 ust. 2 pkt 2 lit. b,
 - c) 5% wypłaconej kwoty pomocy za nierealizowanie działania, o którym mowa w § 12 ust. 2 pkt 4 lit. a tiret pierwsze,
 - d) 10% wypłaconej kwoty pomocy za nierealizowanie działania, o którym mowa w § 12 ust. 2 pkt 4 lit. a tiret drugie,
 - e) 5% wypłaconej kwoty pomocy za nierealizowanie działania, o którym mowa w § 12 ust. 2 pkt 3 lit. c,
 - f) po 10% wypłaconej kwoty pomocy za nierealizowanie każdego z działań, o których mowa w § 12 ust. 2 pkt 3 lit. e- jeżeli beneficjentowi przyznano punkty, o których mowa w § 12 ust. 2, z tytułu danego działania lub produkcji;
- 5) pkt 8 - zwrotowi podlega 100% wypłaconej kwoty pomocy.

3. W przypadku nieprzedłożenia w terminie dokumentu, o którym mowa w § 21, zwrotowi podlega 0,5% wypłaconej kwoty pomocy.

§ 23.

1. Beneficjent może wystąpić do dyrektora oddziału regionalnego Agencji z wnioskiem o wyrażenie zgody na zmianę założeń biznesplanu w trakcie jego realizacji w zakresie warunków, o których mowa w § 18 pkt 2, w tym wydłużenie okresu jego realizacji.
2. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się zmieniony biznesplan wraz z podaniem przyczyn uzasadniających planowane zmiany.
- 2a. Do zmienionego biznesplanu przepis § 11 ust. 3 stosuje się odpowiednio.
3. Zmiany polegające na zwiększeniu lub zmniejszeniu skali produkcji roślin lub zwierząt w gospodarstwie nie wymagają zgody Agencji, jeżeli zostanie zachowany kierunek produkcji określony w biznesplanie dla docelowej sytuacji gospodarstwa oraz zostanie spełniony warunek określony w § 18 pkt 2 lit. c i d.
4. Dyrektor oddziału regionalnego Agencji wyraża zgodę na zmianę założeń biznesplanu, w tym wydłużenie okresu jego realizacji, jednak nie dłużej niż do dnia upływu 4 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy i nie później niż do dnia 31 sierpnia 2025 r., pod warunkiem że:
 - 1) zmieniony biznesplan spełnia warunki określone w § 3, a beneficjentowi przysługiwałaby pomoc na podstawie liczby punktów, które zostałyby przyznane na podstawie zmienionych założeń biznesplanu;
 - 2) zostanie osiągnięty wzrost wielkości ekonomicznej gospodarstwa:
 - a) do co najmniej 10 tys. euro,
 - b) co najmniej o 20% w stosunku do wielkości wyjściowej, o której mowa w § 3 ust. 1 pkt 1 lit. c.
5. Wyrażenie zgody na zmianę założeń biznesplanu następuje w drodze decyzji, w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1.

§ 23a. ¹⁰

1. Przepisów § 23 nie stosuje się, jeżeli beneficjent do wniosku o płatność drugiej raty pomocy dołączy:

- 1) oświadczenie o dokonaniu zmiany założeń biznesplanu w okresie jego realizacji w zakresie warunków, o których mowa w § 18 pkt 2, w którym poda przyczyny uzasadniające dokonanie tej zmiany;
- 2) zmieniony biznesplan.

2. Zmiany polegające na zwiększeniu lub zmniejszeniu skali produkcji roślin lub zwierząt w gospodarstwie nie wymagają dołączenia do wniosku o płatność drugiej raty pomocy oświadczenia ani biznesplanu, o których mowa w ust. 1, jeżeli zostanie zachowany kierunek produkcji określony w biznesplanie dla docelowej sytuacji gospodarstwa oraz zostanie spełniony warunek określony w § 18 pkt 2 lit. c i d.

3. Do zmienionego biznesplanu przepis § 11 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

4. W przypadku określonym w ust. 1 wypłaty drugiej raty pomocy dokonuje się, jeżeli:

- 1) są spełnione warunki, o których mowa w § 18 pkt 2 oraz jeżeli od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy do dnia złożenia wniosku o płatność drugiej raty pomocy są spełniane warunki, o których mowa w § 18 pkt 1, 3 i 4 w zakresie produkcji roślin wysokobiałkowych oraz w pkt 8;

2) zmieniony biznesplan spełnia warunki określone w § 3 oraz został zrealizowany w terminie przewidzianym w biznesplanie, ale nie później niż do dnia upływu 4 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy i nie później niż do dnia 31 sierpnia 2025 r., a pomoc przysługiwałaby beneficjentowi na podstawie liczby punktów, które zostałyby przyznane na podstawie zmienionych założeń biznesplanu;

3) zostanie osiągnięty wzrost wielkości ekonomicznej gospodarstwa:

a) do co najmniej 10 tys. euro,

b) co najmniej o 20 % w stosunku do wielkości wyjściowej, o której mowa w § 3 ust. 1 pkt 1 lit. c.

5. W przypadku niespełnienia warunków określonych w ust. 4 pkt 2 lub 3 dyrektor oddziału regionalnego Agencji wydaje decyzję o odmowie wypłaty drugiej raty pomocy.

§ 24. W sprawach o przyznanie pomocy nie dopuszcza się:

- 1) wstąpienia do toczącego się postępowania następcy prawnego podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy albo nabywcy gospodarstwa lub jego części, albo przejmującego posiadanie gospodarstwa lub jego części na miejsce podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy;
- 2) przyznania pomocy nabywcy gospodarstwa lub jego części albo przejmującemu posiadanie gospodarstwa lub jego części.

§ 25.

1. W razie śmierci beneficjenta jego następcy prawnemu może być przyznana pomoc na operację, którą realizował beneficjent, jeżeli:

- 1) są spełnione warunki określone w art. 43 ust. 2 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020;
- 2) na następcę prawnego beneficjenta przeszły prawa beneficjenta nabyte w ramach realizacji tej operacji oraz inne prawa niezbędne do jej zrealizowania.

2. Wniosek następcy prawnego beneficjenta o przyznanie pomocy, zwany dalej "wnioskiem następcy", składa się:

- 1) na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję;
- 2) w oddziale regionalnym Agencji, w którym został złożony wniosek o przyznanie pomocy, o którym mowa w § 9;
- 3) w terminie 2 miesięcy od dnia zaistnienia zdarzenia określonego w ust. 1.

3. Do wniosku następcy dołącza się dokument potwierdzający fakt zaistnienia następstwa prawnego.

4. Jeżeli nie zostało zakończone postępowanie sądowe o stwierdzenie nabycia spadku albo w przedmiocie wydania europejskiego poświadczenia spadkowego, spadkobierca beneficjenta dołącza do wniosku następcy oświadczenie o trwającym postępowaniu sądowym o stwierdzenie nabycia spadku albo w przedmiocie wydania europejskiego poświadczenia spadkowego ze wskazaniem sądu prowadzącego sprawę i sygnatury aktu sprawy.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 4, spadkobierca przekazuje Agencji, niezwłocznie od dnia uprawomocnienia się postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku albo postanowienia

w przedmiocie wydania europejskiego poświadczenia spadkowego, odpis tego postanowienia.

6. Jeżeli z prawomocnego postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku albo zarejestrowanego aktu poświadczenia dziedziczenia, albo europejskiego poświadczenia spadkowego wynika, że uprawnionych do nabycia spadku jest więcej niż jeden spadkobierca, spadkobierca, który złożył wniosek następcy, dołącza do tego wniosku oświadczenia pozostałych spadkobierców, że wyrażają zgodę na przyznanie pomocy temu spadkobiercy.

7. W przypadku złożenia wniosku następcy po upływie terminu, o którym mowa w ust. 2 pkt 3, Agencja nie przyznaje pomocy.

8. Wniosek następcy rozpatruje się w terminie 3 miesięcy od dnia jego złożenia.

9. Do wniosku następcy i trybu jego rozpatrywania stosuje się odpowiednio przepisy § 10, § 11 i § 15 ust. 2-4.

§ 26. W 2015 r.:

1) nie stosuje się przepisu § 8 ust. 3 w zakresie dotyczącym terminu rozpoczęcia naboru wniosków o przyznanie pomocy;

2) Agencja udostępni formularz wniosku o płatność oraz wzory oświadczeń dołączanych do wniosku o płatność, o których mowa w § 8 ust. 4, najpóźniej w dniu rozpoczęcia terminu składania wniosków o przyznanie pomocy.

§ 27. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK Nr 1 (uchylony).

ZAŁĄCZNIK Nr 2

SZCZEGÓŁOWY WYKAZ RODZAJÓW INWESTYCJI W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA I ZAPOBIEGANIA ZMIANOM KLIMATU, A TAKŻE SPOSÓB PRYZNAWANIA PUNKTÓW

Liczba punktów przyznanych za pojedynczą inwestycję wpływającą na ochronę środowiska i klimatu jest określana według wzoru:

gdzie:

P - oznacza liczbę punktów za inwestycję wpływającą na ochronę środowiska i klimatu

o - oznacza bezwzględną ocenę klimatyczno-środowiskową inwestycji (według tabeli)

u - oznacza udział wartości inwestycji w kwocie premii (nie więcej niż 1)

m - oznacza największą bezwzględną ocenę inwestycji wśród wymienionych w tabeli, czyli

41

Lp.	RODZAJ INWESTYCJI	Ocena bezwzględna inwestycji (pkt)
1	2	3
I. Inwestycje związane z produkcją zwierzęcą:		
1	Chlewnia bezściółkowa z hydraulicznym systemem usuwania odchodów spod rusztów	17

2	Chlewnia na płytkiej ściółce z automatycznym systemem usuwania odchodów	23
3	Chlewnia na głębokiej ściółce	22
4	Tuczarnia bezściółkowa	16
5	Chlewnia do produkcji prosiąt ściółkowa (modernizacja budynku)	17
6	Urządzenia do zadawania pasz na mokro - dotyczy świń	8
7	Mokry system do zadawania pasz płynnych ze sterowaniem komputerowym - dotyczy świń	18
8	Automatyczny system do zadawania pasz suchych do koryt - dotyczy świń	15
9	Automatyczny system do zadawania pasz suchych do karmników sterowany komputerem - dotyczy świń	18
10	Indywidualny system zadawania pasz - dotyczy świń	18
11	Obora płytka wolnostanowiskowa (maty) z automatycznym systemem usuwania odchodów	17
12	Obora płytka wolnostanowiskowa (ściółka) z automatycznym systemem usuwania odchodów	23
13	Obora na głębokiej ściółce wolnostanowiskowa	22
14	Obora uwięziowa, bezściółkowa lub ściółkowa (modernizacja budynku)	16
15	Obora wolnostanowiskowa boksowa bezściółkowa	17
16	Zestaw wentylatorów ze sterowaniem dla dojarni	26
17	System wykrywania rui u krów	8
18	Dojarka przewodowa	8
19	Zbiornik-chłodnia do mleka z odzyskiem ciepła	21
20	Płytowy wymiennik ciepła podczas chłodzenia mleka	14
21	System odzysku wody od mycia urządzeń udojowych	13
22	Bukaciarnia wolnostanowiskowa z automatycznym systemem usuwania odchodów spod rusztów	17
23	Bukaciarnia stanowiskowa na płytkiej ściółce z mechanicznym systemem usuwania odchodów na korytarzu gnojowo-spacerowym	23
24	Bukaciarnia na głębokiej ściółce	22
25	Cielętnik bezściółkowy (modernizacja budynku)	16
26	Cielętnik ściółkowy (modernizacja budynku)	17
27	Bukaciarnia stanowiskowa z matami, z mechanicznym systemem usuwania odchodów	17
28	Silos na pasze treściwe	11
29	Silos przejazdowy na kiszonkę jednokomorowy (wielokomorowy)	10
30	Przenośnik do usuwania obornika słomianego z formowaniem pryzmy obornika od spodu (słoma krótko cięta)	25

31	Przenośnik do usuwania odchodów w kanałach otwartych na płytę gnojową	19
32	Przenośnik do usuwania gnojowicy spod rusztów	19
33	Pompa-mieszadło do gnojowicy dostosowana do zbiorników zamkniętych	16
34	Pompa do gnojowicy lub gnojówki dostosowana do zbiorników zamkniętych	15
35	Pompa-mikser do gnojowicy dostosowana do zbiorników zamkniętych	15
36	Zestaw pompowo-transportowy do napełniania i opróżniania zbiornika na gnojowicę	24
37	System odzysku ciepła z obornika i gnojowicy	20
38	Zbiornik na gnojowicę zamknięty	26
39	Zbiornik na gnojówkę zamknięty	13
40	Płyta gnojowa z minkami bocznymi i zbiornikiem na gnojówkę zamkniętym	25
41	Płyta gnojowa z murkami bocznymi i zbiornikiem na gnojówkę z kontrolą szczelności	25
42	Separator gnojowicy do odzysku ściółki	23
43	Separator gnojowicy z komorą magazynującą	29
44	System wentylacji nawiewno-wywiewnej sterowany komputerem z zastosowaniem filtrów powietrza	25
45	Zestaw wentylatorów ze sterowaniem automatycznym lub zestaw wentylatorów ze sterowaniem dla obory oraz systemem filtrów powietrza	25
46	Panele dachowych ogniw fotowoltaicznych - dotyczy budynków inwentarskich	18
47	Pompa ciepła - dotyczy budynków inwentarskich	18
48	System odzysku ciepła wydalanego z budynku - dotyczy budynków inwentarskich	41
49	Zastosowanie przeszkleń kalenicowych i dachowych oraz zastosowanie oświetlenia ledowego - dotyczy budynków inwentarskich	15
50	Komputer wraz z programem lub program - do zarządzania gospodarstwem lub stadem	14
II. Urządzenia, wraz z oprogramowaniem, wspierające proces podejmowania decyzji oraz prowadzenie gospodarstwa:		
51	Urządzenia GPS pozwalające mapować pola	7
52	Komputery pokładowe sterujące precyzyjną dawką nawozów mineralnych, środków ochrony roślin (do rozsiewaczy nawozów, opryskiwaczy środków ochrony roślin)	9

53	Ręczne urządzenia do oznaczania zaopatrzenia roślin w azot	9
III. Opryskiwacze do stosowania środków ochrony roślin (maksymalnie 17 pkt):		
54	Opryskiwacze polowe (rękawowe) z pomocniczym strumieniem powietrza (PSP)	8
55	Opryskiwacze sadownicze osłonowe (tunelowe i reflektorowe)	10
56	Opryskiwacze sadownicze deflektorowe i wielogardzielowe (z kierowanym strumieniem powietrza)	8
57	Opryskiwacze rzędowe (w tym z PSP), pasowe i osłonowe stosowane w uprawach polowych, warzywniczych, szkółkarskich lub na plantacjach owoców miękkich	8
58	Dodatkowe punkty za opryskiwacz z wyposażeniem w:	
	1) urządzenia sterujące automatycznie precyzyjną dawką środków ochrony roślin w zależności od prędkości jazdy	6
	2) komputerowy (elektroniczny) system automatycznego sterowania dawką oraz sekcjami lub rozpylaczami z wykorzystaniem sygnału GPS	12
	3) zdalnie wyłączane sekcje lub rozpylacze	6
	4) głowice wielorozpylaczowe	6
	5) dodatkowy zbiornik na wodę do mycia opryskiwacza lub odrębny zestaw do płukania i mycia opryskiwacza na polu	3
IV. Rolnicze stacje meteo wraz z oprogramowaniem do prognozowania występowania chorób lub szkodników		9
V. Maszyny do stosowania nawozów mineralnych:		
59	2-tarczowe rozsiewacze nawozów sterujące precyzyjną dawką nawozów mineralnych proporcjonalnie do prędkości jazdy	7
60	2-tarczowe rozsiewacze nawozów z kontrolowanym promieniem rozrzutu (np. system siewu granicznego)	7
VI. Urządzenia do przechowywania i stosowania nawozów naturalnych:		
61	Kompostowniki	5
62	Wozy asenizacyjne z aplikatorami gnojowicy typu lub wyłącznie aplikatory typu:	
	1) węże wleczone	4
	2) doglebowe redlicowe	8
	3) doglebowe talerzowe	8
	4) stopkowe, łyżwowe	5
	5) szczelinowe tarczowe	8

63	Rozrzutniki obornika i kompostu:	
	1) z adapterem pionowym 2- lub 4-walcowym	6
	2) z adapterem rozdrabniającym poziomym i tarczami rozrzucającymi	8
64	Dodatkowe punkty za wyposażanie rozrzutników w:	
	1) zasuwę (grodz) skrzyni ładunkowej umieszczoną przed adapterami rozrzucającymi	2
	2) deflektory (klapy, osłony) kierunku rozrzutu obornika	2
65	Aeratory do produkcji kompostu z obornika i masy organicznej	5
VII. Maszyny do uprawy gleby:		
66	Plugi dłutowe/kultywatory dłutowe, grubery	8
67	Głębosze	8
68	Zestawy do uprawy i siewu bezpośredniego (bezorkowa uprawa gleby), w tym zestawy z nawożeniem pasowym	13
69	Brony talerzowe do szybkiego wymieszania obornika z glebą (przykrywania obornika na polu)	8
70	Chwastownik, brona chwastownik	10
71	Mulczery przygotowujące mulcz ze słomy oraz z roślin uprawianych jako śródplony i międzyplony	6
72	Siewniki do poplonów i agregaty uprawowo-siewne z siewnikiem do poplonów	8
73	Pielniki do upraw międzyrzędowych	10
74	Pielniki do upraw międzyrzędowych z doglebowymi aplikatorami nawozów, mikroelementów lub biopreparatów	13
75	Pielniki boczne do sadów	10
76	Urządzenia do rozkładania włóknin, folii i słomy	9
VIII. Maszyny i urządzenia ograniczające skażenia w gospodarstwie:		
77	Stanowiska do mycia i płukania sprzętu, w tym stanowiska typu biobed	8
78	Zbiornikowe systemy bioremediacji (neutralizacji)	8
79	Oczyszczalnie ścieków na potrzeby prowadzonej działalności rolniczej	8
80	Piece na biomasę na potrzeby prowadzonej działalności rolniczej	10
81	Urządzenia do pozyskiwania energii z odnawialnych źródeł energii na potrzeby prowadzonej działalności rolniczej:	
	1) panele słoneczne, ogniwa fotowoltaiczne - nie dotyczy budynków inwentarskich; małe elektrownie wiatrowe o mocy do 40 kW	15

	2) pompy ciepła - nie dotyczy budynków inwentarskich	12
IX. Instalacje do mikronawodnień oraz pozyskiwania wody deszczowej:		
82	Instalacje do pozyskiwania i zagospodarowania wody deszczowej	8
83	Instalacje nawadniające minizraszaczowe	7
84	Instalacje nawadniające minizraszaczowe z nawożeniem	10
85	Instalacje nawadniające kropłowe	9
86	Instalacje nawadniające kropłowe z nawożeniem	14
X. Inwestycje budowlane:		
87	Wymiana eternitowych pokryć dachowych budynków gospodarczych, zakup blachy	5
88	Termomodernizacja budynków służących do produkcji rolnej	7
XI. Urządzenia służące do uprawy, pielęgnacji i zbioru z trwałych użytków zielonych:		
89	Pługi łukowe	5
90	Glebogryzarki	5
91	Wały i włóki łukowe	5
92	Grodzenie pastwisk	5
93	Beczkowozy z poidłami do pojenia zwierząt w chowie pastwiskowym	5
XII. Urządzenia do konserwacji i magazynowania pasz objętościowych zrani łąkowej (silosy, płyty betonowe):		
94	Silosy płaskie (płyty betonowe)	10
95	Wiaty (zadaszenia) i magazyny do przechowywania siana luzem lub w balotach	5
96	Suszarnie podłogowe i tunelowe do siana	5
XIII. Zakładanie sadów i plantacji krzewów owocowych:		
97	Zakup sadzonek - sady i plantacje krzewów owocowych	10
98	Zakup sadzonek - ekologiczne sady i plantacje krzewów owocowych	15

Pokaż resztę tabeli

¹ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej - rozwój wsi, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 października 2021 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz.U.2021.1950)

² § 2a ust. 1 pkt 1 zmieniony przez § 1 pkt 1 lit. a rozporządzenia z dnia 22 kwietnia 2025 r. (Dz.U.2025.548) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 26 kwietnia 2025 r.

³ § 2a ust. 2 zmieniony przez § 1 pkt 1 lit. b rozporządzenia z dnia 22 kwietnia 2025 r. (Dz.U.2025.548) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 26 kwietnia 2025 r.

⁴ Utraciło moc z dniem 1 stycznia 2015 r. na podstawie art. 7 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 1198/2014 z dnia 1 sierpnia 2014 r. uzupełniającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1217/2009 ustanawiające sieć zbierania danych rachunkowych o dochodach i

działalności gospodarczej gospodarstw rolnych w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 321 z 07.11.2014, str. 2). W odniesieniu do sieci danych rachunkowych gospodarstw rolnych rozporządzenie stosuje się nadal w odniesieniu do lat obrachunkowych poprzedzających rok obrachunkowy 2015 r. Rozporządzenie stosuje się w odniesieniu do badań struktury gospodarstw rolnych w Unii włącznie z badaniem w 2013 r.

⁵ § 6 ust. 4 pkt 2 lit. e zmieniona przez § 1 pkt 2 rozporządzenia z dnia 22 kwietnia 2025 r. (Dz.U.2025.548) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 26 kwietnia 2025 r.

⁶ Rozporządzenie utraciło moc z dniem 1 stycznia 2022 r. na podstawie art. 56 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/848 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007 (Dz. Urz. UE L 150 z 14.06.2018, str. 1, z późn. zm.). Rozporządzenie jest nadal stosowane do celów zakończenia analizy nadal nierozpatrzonej wniosków państw trzecich, zgodnie z art. 58 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/848 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007.

⁷ § 15 ust. 5 dodany przez § 1 pkt 3 rozporządzenia z dnia 22 kwietnia 2025 r. (Dz.U.2025.548) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 26 kwietnia 2025 r.

⁸ § 19 ust. 1 zmieniony przez § 1 pkt 4 rozporządzenia z dnia 22 kwietnia 2025 r. (Dz.U.2025.548) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 26 kwietnia 2025 r.

⁹ § 20 ust. 4 pkt 2 lit. b zmieniona przez § 1 pkt 5 rozporządzenia z dnia 22 kwietnia 2025 r. (Dz.U.2025.548) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 26 kwietnia 2025 r.

¹⁰ § 23a dodany przez § 1 pkt 6 rozporządzenia z dnia 22 kwietnia 2025 r. (Dz.U.2025.548) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 26 kwietnia 2025 r.